

บันทึกข้อความ

สถาบันพระบรมราชชนก
เลขที่รับ 3954
วันที่ 17 ส.ค. 2565
เวลา 15.00 น.

ส่วนราชการ สถาบันพระบรมราชชนก คณะสาธารณสุขศาสตร์และสหเวชศาสตร์ โทรศัพท์ ๐๘ ๘๔๘๘ ๘๔๖๐

ที่ สธ ๑๑๐๔/ว๒๘๐๕

วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอส่ง โครงการอบรม“พระบริบาลภิกษุใช้”ประจำวัด ๑ วัด ๑ รูปทั่วไทย เณิมพระเกียรติสมเด็จพระ

พระอริยวงศาคตญาณ (อมฺพรมหาเถร) สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก

ฉลองพระชนมายุ ๘ รอบ โดยสถาบันพระบรมราชชนก

เรียน รองอธิการบดีสถาบันพระบรมราชชนก

ตามที่สถาบันพระบรมราชชนกมอบหมายให้คณะพยาบาลศาสตร์และสาธารณสุขศาสตร์ และสหเวชศาสตร์ จัดทำโครงการอบรม“พระบริบาลภิกษุใช้”ประจำวัด ๑ วัด ๑ รูป ทั่วไทย เณิมพระเกียรติสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อมฺพรมหาเถร) สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก ฉลองพระชนมายุ ๘ รอบ โดยสถาบันพระบรมราชชนก โดยอบรมพระสงฆ์ จำนวน ๙,๑๖๕ รูป ในวัดทั่วประเทศ ผ่านวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก และโครงการดังกล่าวได้รับความเห็นชอบแล้ว นั้น

สถาบันพระบรมราชชนก ขอส่ง โครงการอบรม“พระบริบาลภิกษุใช้”ประจำวัด ๑ วัด ๑ รูป ทั่วไทย เณิมพระเกียรติสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อมฺพรมหาเถร) สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก ฉลองพระชนมายุ ๘ รอบ โดยสถาบันพระบรมราชชนกดังกล่าวให้ ท่าน เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป รายละเอียดตามแนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบด้วย จะเป็นพระคุณ

(ศาสตราจารย์พิเศษวิชัย เทียนถาวร)
อธิการบดีสถาบันพระบรมราชชนก

ที่ สธ ๑๑๐๔/๒๖๐๒

สถาบันพระบรมราชชนก
กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุมัติโครงการ

กราบนิมัสการ สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า เลขาธิการสมเด็จพระสังฆราช

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการอบรม "พระปริบาลภิกษุใช้" ประจำวัด ๑ วัด ๑ รูปทั่วไทย เฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อมฺพรมหาเถร) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
ฉลองพระชนมายุ ๘ รอบ โดยสถาบันพระบรมราชชนก ๑ ฉบับ

ตามที่สถาบันพระบรมราชชนก ได้จัดทำโครงการ "พระปริบาลภิกษุใช้" ประจำวัด ๑ วัด ๑ รูป
ทั่วไทย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อมฺพรมหาเถร) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
ฉลองพระชนมายุ ๘ รอบ โดยสถาบันพระบรมราชชนก นั้น

สถาบันพระบรมราชชนก จึงขออนุมัติโครงการ เจ้าประคุณฯ ลงนามผู้เห็นชอบโครงการ
"พระปริบาลภิกษุใช้" ประจำวัด ๑ วัด ๑ รูปทั่วไทย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อมฺพรมหาเถร)
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก โดยสถาบันพระบรมราชชนก ดังรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงนิมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความเคารพ

คณบดี
ดร.สม. นม. พ.ศ.
ดร.สม. นม. พ.ศ.

ให้ทราบ
๑๐ ก.ค. ๖๕

(ศาสตราจารย์พิเศษวิชัย เทียนถาวร)
อธิการบดีสถาบันพระบรมราชชนก

คณะสาธารณสุขศาสตร์และสหเวชศาสตร์

โทร. ๐๙ ๒๒๖๘ ๕๕๕๑

โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๒๐๑๕

โครงการอบรม “พระบริบาลภิกษุใช้” ประจำวัด ๑ วัด ๑ รูป ทั่วไทย
เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อมฺพรมหาเถร) สมเด็จพระสังฆราช
สกลมหาสังฆปริณายก ฉลองพระชนมายุ ๘ รอบ
โดยสถาบันพระบรมราชชนก

๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบและภาคีเครือข่าย

สำนักงานเลขาธิการสมเด็จพระสังฆราช

สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข

๒. หลักการและเหตุผล

การเจ็บป่วยเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนในโลกต้องเผชิญ ไม่เว้นแม้แต่ในหมู่พระภิกษุสามเณร จากผลการคัดกรองสุขภาพพระสงฆ์ในปี ๒๕๕๙ พบภาวะความดันโลหิตสูง ร้อยละ ๒๙.๔ เบาหวาน ร้อยละ ๒๖.๖๕ และโรคอ้วน ร้อยละ ๒๓.๒๖ เป็นต้น สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มความเจ็บป่วยซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรังหรือโรค NCDs เมื่อพระภิกษุสามเณรอาจจะต้องเข้ารับการรักษาด่วนในโรงพยาบาลที่มีระบบบริการที่พัฒนาไปมากตามสภาพสังคมและเทคโนโลยียุคใหม่ ซึ่งบางส่วนกลายเป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงของภิกษุอาพาธ ทำให้ต้องอาบัติทั้งหนักและเบา ส่งผลให้ภิกษุบางส่วนลำบากใจ จนถึงขั้นปฏิเสธการเข้ารับรักษาไปก็มี แต่ทั้งนี้ก็ไม่ใช่วิถีของพระภิกษุที่จะเรียกร้องหาการบริการที่ดี หรือทวงสิทธิ์ที่จะพึงมีจากผู้ใด ดังจะเห็นได้จากพระสงฆ์จำนวนหนึ่งเดินเข้าออกโรงพยาบาลเพื่อโปรดญาติโยมที่นอนรักษาอาการป่วยไข้ ช่วยแบ่งเบาภาระในการดูแลผู้ป่วยของบุคลากรทางการแพทย์ที่เชี่ยวชาญการรักษาทางกายมากกว่าการดูแลสภาวะจิตใจของผู้ป่วย จนกลายมาเป็นกำลังสำคัญกลุ่มหนึ่งในระบบบริการสุขภาพของประเทศไทย พระสงฆ์เป็นบุคคลที่มีความเฉพาะเนื่องจากต้องใช้ชีวิตภายใต้สิกขาบทถึง ๒๒๗ ข้อ แม้ในยามอาพาธการใช้ชีวิตให้สอดคล้องกับสิกขาบทยังเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา การดูแลพระอาพาธจึงต้องมีความเฉพาะเจาะจงให้สอดคล้องกับวิถีสมณะ ดังนั้นการมีพระภิกษุดูแลกันเองเป็นสิ่งที่ดีที่สุด ดังที่พระพุทธองค์ได้ทรงบัญญัติไว้ในพระวินัยปิฎกข้อหนึ่งว่า

“ตถฺรภิกขุทั้งหลาย พวกเธอไม่มีมารดา ไม่มีบิดา ผู้ใดเล่า
จะพึงพยาบาลพวกเธอถ้าพวกเธอจักไม่พยาบาลกันเอง
ใครเล่าจักพยาบาล” (วินย.๕/๑๖๖)

โดยทั่วไปการเจ็บป่วยเพียงเล็กน้อย ไม่จำเป็นต้องเดินทางไปรับการรักษาที่โรงพยาบาล หากมีพระสงฆ์ที่มีความรู้ด้านการดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐาน ก็สามารถดูแลพระสงฆ์ที่อาพาธภายในวัดได้ ซึ่งการมีพระคิลานุปัฏฐาก หรือ อสว. ที่ผ่านการเรียนรู้ด้านสุขภาพ สามารถคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น คอยให้การแนะนำช่วยเหลือพระสงฆ์ที่อาพาธ จะช่วยให้พระภิกษุสงฆ์ได้ดูแลสุขภาพตนเอง ป้องกันโรค และร่วมกันลดปัจจัยเสี่ยงจากการรับของบิณฑบาต ที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพ ทำให้ลดการเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลโดยไม่จำเป็น การสร้างเสริมสุขภาพและการดูแลสุขภาพพระสงฆ์ เป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจาก พระสงฆ์บางรูปอาพาธด้วยโรคต่างๆ โดยพบว่า พระสงฆ์-สามเณรอาพาธมาได้รับการรักษาที่โรงพยาบาลสงฆ์ มากที่สุด ๕ อันดับแรก คือ โรคไขมันในเลือดสูง โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน โรคไตวายเรื้อรัง และ โรคข้อเข่าเสื่อม โดยสาเหตุของการเกิดโรคส่วนใหญ่มาจากปัญหาการบริโภคไม่ถูกหลักโภชนาการ อีกทั้งพระสงฆ์ไม่สามารถเลือกฉันอาหารเองได้ ต้องฉันอาหารตามที่ฆราวาสใส่บาตร หรือนำอาหารมาถวาย ประกอบกับสถานภาพของพระภิกษุ ไม่เอื้อต่อการออกกำลังกาย ทำให้เสี่ยงต่อการเกิดโรค

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า เลขาธิการสมเด็จพะสังฆราช พร้อมด้วยศาสตราจารย์พิเศษ ดร.นายแพทย์วิชัย เทียนถาวร อธิการบดีสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข จึงเห็นสมควรให้จัดโครงการอบรม “พระบริบาลภิกษุไข้” ประจำวัด เนื่องในโอกาสวาระสมเด็จพะอริยวงศาตตญาณ (อมพรมหาเถร) มีพระชนมายุครบ ๘ รอบ ๙๖ พรรษา (๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๖) โดยสถาบันพระบรมราชชนก เพื่อให้พระสงฆ์ที่ผ่านการอบรมในหลักสูตรดังกล่าว สามารถนำความรู้และประสบการณ์ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และการดูแลสุขภาพพระสงฆ์ที่อาพาธภายในวัด รวมทั้งสามารถทำหน้าที่ผู้ดูแลและเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระอริยวงศาตตญาณ (อมพรมหาเถร) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ฉลองพระชนมายุ ๘ รอบ
๒. เพื่อให้พระภิกษุมองคค์ความรู้และสามารถดูแลสุขภาพพระสงฆ์ภายในวัดในการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค ช่วยเหลือเบื้องต้นได้
๓. เพื่อให้พระภิกษุสามารถให้การปฐมพยาบาล ช่วยชีวิตเบื้องต้นและส่งต่อได้
๔. เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือและส่งเสริมให้พระภิกษุสามารถดำรงตนเป็นตัวอย่างที่ดีด้านสุขภาพ ตามหลักพระธรรมวินัย ทั้งระบบการดูแลสุขภาพพระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติยภูมิ

๔. กลุ่มเป้าหมาย

๑. การมอบนโยบายฯ สู่ ... ภูมิภาค

- ๑.๑ เจ้าคณะจังหวัด หรือ ผู้แทน จังหวัดละ ๒ รูป รวม ๑๕๔ รูป
- ๑.๒ ตัวแทนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน ๒ คน
- ๑.๓ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด หรือ ผู้แทน จำนวน ๗๗ คน
- ๑.๔ สถาบันพระบรมราชชนก ๑๗ คน

๒. การฝึกอบรม พระสงฆ์ จำนวน ๙,๑๖๕ รูป ประกอบด้วย

๒.๑	เลขานุการเจ้าคณะจังหวัด/ผู้แทน ๗๗ จังหวัด จังหวัดละ ๒ รูป	รวม ๑๕๔ รูป
๒.๒	เลขานุการเจ้าคณะอำเภอ/ผู้แทน ๘๗๘ อำเภอ อำเภอละ ๒ รูป	รวม ๑,๗๕๖ รูป
๒.๓	เลขานุการเจ้าคณะตำบล/ผู้แทน ๗,๒๕๕ ตำบล ตำบลละ ๑ รูป	รวม ๗,๒๕๕ รูป

๕. วิธีดำเนินการ

๑. การมอบนโยบายฯ โดย สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อมฺพรมหาเถร) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก พร้อมด้วย สมเด็จพระมหาวีรวงศ์ เลขานุการสมเด็จพระสังฆราช ศาสตราจารย์พิเศษ ดร. นายแพทย์วิชัย เทียนถาวร อธิการบดีสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข

๒. การดำเนินการโครงการฯ ประกอบด้วย

๒.๑ การจัดอบรมให้ความรู้ กับพระภิกษุ สามเณร ในวัดทั่วประเทศ โดยมีกรอบระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมการจัด ๕ วัน โดยผ่านวิทยาลัยพยาบาลและวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร ทั่วประเทศ

๒.๒ การสาธิต ให้สามารถประเมินภาวะสุขภาพตามสบซ.โมเดล และการประเมิน ADL การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การวัดสัญญาณชีพ การเช็ดตัวลดไข้ การช่วยชีวิต การให้ยา การตรวจน้ำตาลที่ปลายนิ้ว การฉีดยาเบาหวาน การทำแผล การออกกำลังกาย การนวดผ่อนคลายและการนวดเพื่อสุขภาพ การเคลื่อนย้าย การให้อาหาร ตลอดจนการสร้างเสริมสุขภาพของพระภิกษุได้

๒.๓ สร้างเครือข่ายพระบิบาลภิกษุ โดยให้พระภิกษุถ่ายทอดความรู้พื้นฐานด้านสุขภาพแก่พระภิกษุสงฆ์ด้วยกัน และดำรงตนเป็นตัวอย่างที่ดีด้านสุขภาพ ตามหลักพระธรรมวินัย

๒.๔ ติดตามประเมินผลในพื้นที่เป็นระยะหลังการอบรม

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

จำนวน ๕ วัน ๓๐ ชั่วโมง (ดังตารางแนบ)

๗. งบประมาณ

งบประมาณ จากสถาบันพระบรมราชชนก เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารกลางวัน อาหารว่างและเครื่องดื่ม ค่าวัสดุอุปกรณ์ประกอบการอบรม

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ได้ถวายเป็นพระกุศลเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อมฺพรมหาเถร) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ฉลองพระชนมายุ ๘ รอบ

๒. ได้แนะนำ “พระบริบาลภิกษุใช้” แต่ละวัด (๑ วัด ๑ รูป) ที่สามารถดูแลพระภิกษุที่เจ็บป่วยอาพาธ รวมถึงด้านการสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค การช่วยเหลือดูแลเบื้องต้น การปฐมพยาบาลและการช่วยฟื้นคืนชีพเบื้องต้นได้เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี

๓. พระภิกษุสามารถถ่ายทอดความรู้พื้นฐานด้านสุขภาพแก่ “บ้าน วัด โรงเรียน” ในชุมชน และดำรงตนเป็นตัวอย่างที่ดีด้านสุขภาพ ตามหลักพระธรรมวินัยด้วยความยั่งยืน

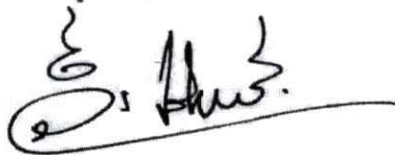
ผู้เห็นชอบโครงการ

(สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า)

เลขานุการสมเด็จพระสังฆราช

ผู้เห็นชอบโครงการ

(ศาสตราจารย์พิเศษวิชัย เทียนถาวร)

อธิการบดีสถาบันพระบรมราชชนก

ผู้เสนอโครงการ

(รองศาสตราจารย์อรรณูญา เชาวลิต)
รองอธิการบดีสถาบันพระบรมราชชนก

(รองศาสตราจารย์วิสูตร ตันวัฒนกุล)
รองอธิการบดีสถาบันพระบรมราชชนก

ตารางโครงการอบรม: “พระปริบาลภิกษุใช้” ประจำปีวัด ๑ รูป ทั่วไทย

เวลา วคป	๐๘.๐๐-๙.๐๐	๐๙.๐๐-๑๐.๐๐	๑๐.๐๐-๑๑.๐๐	๑๑.๐๐-๑๒.๐๐	๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	๑๓.๓๐-๑๔.๓๐	๑๔.๓๐-๑๕.๓๐	๑๕.๓๐-๑๖.๓๐
วันที่ ๑	-ลงทะเบียน -ชี้แจง วัตถุประสงค์ ของโครงการ - ประเมินความ คาดหวัง และ พื้นฐานความ เข้าใจด้านการ ดูแลสุขภาพ	๑. สุขภาพและหลักการสร้างเสริม สุขภาพ ๒. การป้องกันโรค ๓. ปัญหาสุขภาพที่พบบ่อยใน พระภิกษุ -เบาหวาน -ความดันโลหิตสูง - หลอดเลือดสมอง -ภาวะสมองเสื่อม -โควิด-๑๙ -ปัญหาทางสุขภาพจิตที่พบบ่อย ๔. การปฐมพยาบาลเบื้องต้น	พัก	๔. การใช้ สบซ โมเดลในการประเมินภาวะ สุขภาพ ๕. การประเมินกิจวัตรประจำวัน (ADL)	๖. ฝึกปฏิบัติการประเมินภาวะสุขภาพ ตามสบซ.โมเดล และ ADL ๗. ฝึกปฏิบัติการปฐมพยาบาลเบื้องต้น			
วันที่ ๒	สะท้อนคิดจาก การเรียนรู้	๑. การวัดสัญญาณชีพ และการ ดูแลเมื่อมีไข้ ๒. การดูแลสุขวิทยาส่วนบุคคล และการจัดสิ่งแวดล้อมที่ ส่งเสริมสุขภาพ ๓. แนวทางการช่วยชีวิต	พัก	๔. ฝึกปฏิบัติการวัด สัญญาณชีพ ๕. ฝึกปฏิบัติเช็คตัว ลดไข้	๖. ฝึกปฏิบัติการดูแล สุขวิทยาส่วน บุคคล	๗. ฝึกปฏิบัติการช่วยชีวิต (CPR)		

เวลา วคป	๐๘.๐๐-๙.๐๐	๐๙.๐๐-๑๐.๐๐	๑๐.๐๐-๑๑.๐๐	๑๑.๐๐-๑๒.๐๐	๑๒.๓๐-๑๓.๓๐	๑๓.๓๐-๑๔.๓๐	๑๔.๓๐-๑๕.๓๐	๑๕.๓๐-๑๖.๓๐
วันที่ ๓	สะท้อนคิดจาก การเรียนรู้	๑. หลักการใช้ทรัพยากร ๒. การเจียนาตาลปลายนิ้ว และ การเจียนาบาดาน ๓. บาดแผลและแนวทางการทำ แผล	พัก	๔. ฝึกปฏิบัติการจัด ยาและให้ยาทาง ปาก	๕. ฝึกปฏิบัติการทำ แผล	๖. ฝึกปฏิบัติการเจียนาตาลปลายนิ้ว และการเจียนาบาดาน		
วันที่ ๔	สะท้อนคิดจาก การเรียนรู้	๑. แนวทางการออกกกำลังกาย การ เคลื่อนไหว ๒. การเคลื่อนย้ายต่าง ๆ และการ พลิกตะแคงตัว ๓. การนวดผ่อนคลายและนวดเพื่อ สุขภาพ	พัก	๔. ฝึกปฏิบัติการออก กำลังกาย	๕. ฝึกปฏิบัติการนวด ผ่อนคลายและ นวดเพื่อสุขภาพ	๖. ฝึกปฏิบัติเคลื่อนย้ายต่าง ๆ และการ พลิกตะแคงตัว		
วันที่ ๕	สะท้อนคิดจาก การเรียนรู้	๑. หลักการจัดอาหารสำหรับ พระภิกษุที่มีปัญหาสุขภาพ ๒. การให้อาหารทางสายยาง	พัก	๓. ฝึกปฏิบัติการป้อน อาหาร	๔. ฝึกปฏิบัติการให้ อาหารทางสาย ยาง	๕. การสร้างเสริมสุขภาพจิต: หลักการ และการฝึกปฏิบัติ		